

Lucio Sarasketa Ojanguren

Elgeta, Gipuzkoa
(1932-2015)

Aurkibidea

Biografia

Elgetan jaio zen Aranzeta auzoan. Eibarren ikasi eta lan egindakoa. Bolari amorratu eta ezaguna.

Zintak

ELG-001

• **Proiektua:** Deba Eskualdeko Ahotsak - Elgeta.

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arantzabal Arrieta, Iban - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2004-08-03
- **Iraupena**: 60 min
- **Euskarria**: MiniDV
- **Kodifikatzailea**: Sarasua Aranberri, Asier
- **Transkribatzailea(k)**: Agirrebeña, Aintzane - Ariznabarreta, Gurutze

ELG-002

- **Proiektua**: Deba Eskualdeko Ahotsak - Elgeta.
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arantzabal Arrieta, Iban - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data**: 2004-08-03
- **Iraupena**: 63 min
- **Euskarria**: MiniDV

Pasarteak

1. Txorroburuko bolatokia (Aranzetan)

- **Erref**: ELG-001/002
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 00:02:05. **Bukatu**: 00:05:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

<p>Aranzeta auzoan bi bolatoki egon dira. Ezagunena Txorroburukoa (Ojanguren baserri ondoan). Lucio Aranzetakoa da eta ume-umetatik hasi zen boletan. Inguruko guztiak bertara joaten ziren boletan egitera, baita beste herri batzuetatik ere. Eurak umeak zirela sarri egoten ziren bertan, boletan. Nagusiak heldu arte, jai egunetan, alboherrietako gazteak. Apustu ugari egiten zen, botada bakoitzeko hainbat (txakur haundia, erreala..), eta eurak gazteak eta ezin jokatu.</p>

Transkripzioa

- Elgetan, hik badakik ni zein auzotakua naizen?
 - Ez.
 - Aranzeta. Apellidua...
 - [...Uberarako] bidian [...] bueltia badakizu zein dan, buelta eskas bat...
 - Aranzeta. Apellidua Sarasketa. Elgeta. Dana -eta [jaukat nik]. Bueno, gure auzuan egon dittuk bi bolatoki. Ta Elgetan famosuena, el año cuarenta y ocho edo cuarenta y seis inguruan, gure auzokua zuan: Txorroburua Ojangurengua. Txorroburua esaten [...]. Ura jausten zuan bolatoki onduan. Narras etortzen dok ura, ta holako salto bat jeuan, ta "Txorro burua" ipini otsen izena. Hasi Uberan, San Juan errekan, ta Bergaran... Hortik ez, e! Horrek barrixak dittuk, novatos. Osintxu., Elgoibar, horrek, Eibar ta... hara etortzen zittuan domeka atsaldian. Txorroburuan Ojanguren jauan izena basarrixai. Gure ama hangua zuan, ama zana, ta tio hangua. Ta gu, mutikuak, ba, oin beste zeoze dibersiñua, baiña orduan boletan edo zeozetan eitten zuan. Ta bolak hasi zian bolak ta "ño!", [faten giñuazen], ba... zortzi urtekin ta bederatzikin... [...] bazkaldu ta siestarik-eta, ostias! Hara faten giñuazen ta "Hi, [esaixok tiori]", "Klaro! Beti [esango...],

[esaixok] heuk!". "Bai, tio ez dok, ba?", "Bai, tio...Beti... Fango nok". Ni faten nitzuan normala dan moduan. "Tio, bolak...", "[Erueizak, erueizak]". Bolak eskatu bihar zittuan etxian. Hara juaten nitzuan bolatokira, ta jangoikua baiño harruao, zortzi bat mutiko edo han, ja-ta "jik-jak-ta-tak" egurrian. Hor, atsaldeko laurak inguruan edo bostak inguruan, honek guapuok etortzen zittuan --guapuak, erromerixarako mutillak, sasoikuak--, hasi Uberan ta hamen inguruko danak etortzen zittuan, ba, boletan eittera hara. Ta guk, orduan, harek etortzen zianian, retiro. Bai, ba, [guk pezetarik be ez giñuan]. Harek dirua jokatzan juen, ba. Ez oingo moduan, baiña... Bueno. Han jauan poste bat be argixana oholan onduan, ta [jeukan] zulo bat. Ta orduan monedia jauan: txakur haundixa, erriela ta halakua. Ba, hara zulora botatzen zuan. Jo, guk ez, ez geunkan ta. Guk bolak handik bota, ta ordubetian edo txakur haundi bat emoten baeben gustora. [Geu be] hantxe, mutikuak, [nunbaitten ibili bihar ta] hantxe.

- Baiña zetako botatzen zebe dirua hara zulora?
- Jokuan eitten eben eurak, boletan.
- Posturia bera hara botatzen zan.
- Bai. Baiña harek ya nausixak, e! Joder, harek hamazortzi urte edo hogeit urteko... erromerixara urtetzen juen, ba, atsaldian, ez dakik? Ba, haraxe urtetzen juen lehenengo ta gero hona ta... Baiña lenengo han boletan eittera atsaldien [...] hiru-lau bat orduan. Erriela-ta botatzen juen. Ta gero [eren] posturak jokatzan zittuenian, txakur haundixa ta erriela jokatzan juen eurak, eta guk zera. Guk... Eurak ibiltzen zittuan ta guk... Handik ikesi eitten dok, mutikuek ikesi eitten jok zetan ibiltzen zian ta ze eitten zebe. Ta gu han egoten giñuazen beti jefe. Jefe, geuk pentsau. [... astien], ta "Hi, botatzen badok ordubete bat [emongo deuat] erriela". Mekauen, bai aguro! Baita ordubetian be! Handik hona bolak eta txirluak ipini. [Ta haretzek ipintzen giñuzan] ta...

2. Zabalburuko bolatokia

- **Erref:** ELG-001/004
- **Iraupena:** 0:00:35. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:08:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Zabalburuko bolatokia ere ezaguna zen. Mendrakorta inguruan. Lucioaren gazte denboran hasi zen indarra hartzen. Hala ere, indarra galdu zuen urte batzuetara.</p>

Transkripzioa

- Gero, hori pixkat... pixkat ez, segitzen juan. Ta Zabalburu, badakik? Hik entzun dok Zabalburu Mendrakortan? Jauan bolatokixa Zabalburu.

- Zabalburu izeneko bolatokixa?

- Bai, Mendrakorta baiño goratxuao. Pixkat famosotu zuan ha be, pixkat, orduan. Ta gero, ba, pixkat repartidu ein zuan [...] ta... Bueno, holan, pixkat... Baiña ha segiduan hustu zuan. Honek segi ein otsan. [...] Pixkat hoztu zuan ha, ta horrek segitzen juan. Bueno, gero, agertu zuan, hamen bolatokirik ez ta herrixak ipini bihar dabela bolatokixa ta ez dakit zer ta...

3. Elgetako eta inguruko bolatokiak

- **Erref:** ELG-001/005
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:08:20. **Bukatu:** 00:09:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Elgetan bolatoki ezagun bi zeuden, Txorroburukoa eta Zabalburukoa, eta inguruan ere bai, Goimendian eta beste auzo batzuetan (Asentzion, Uberan..). Baina Elgetan herrian beste bolatoki bat egitea erabaki zuten. Salvador kalean jarri zuten. Bera izan zen onena, ezagunena sasoi handi batean.</p>

Transkripzioa

- ...bolatokirik ez ta herrixak ipini bihar dabela bolatokixa ta ez dakit zer ta... Bueno, orduko baeuezen Goimendixan, Asentzion...

- Goimendin oin be eingo zebe [kanpeonatua], aurtan be.

- Bai, aurtan be kanpeonatua egon dok. Goimendixan nere akordu guztian. Bueno. Asentzion, beste nun? Zabalburun. Gero, gure auzuan beste bat Aranzabalen egon zuan, e! Gure auzuan famosua gure zerori, gure etxe ondokuori, baiña beste harutzatxuao, bueno [...]. Han be egon zuan bolatokixa. Ta gero, Uberakua zuan bestia: San Paulo. Egon zittuan, orduan epokan, San Paulo, hori zuan lehenenguetakua auzua famosua. Gero, Zabalburu ta San Paulo ta gero hau, konparaziño barik, neretako hori. Fotografixia ez dakik? Ikusi dok, ba? Nik...

- Hemen, herrixan bertan? Kalian?

- Horrek ez jok ikusi? Ez jok ikusi ala, horrek?

- Fotografixia ez.

- Joe, nik bialdu najuan, ba! Etorri zuan, ba, [Goienkalian]?

- Bia, baiña honek ez dau ikusi.

- Bueno, han ikusten dok nun egon zan bolatokixa hor.

- Kalian bertan, hamen?

- Bai, bai, bai. Hortxe, hortxe.

- Salvador kalian.

- Hamentxe, e! Hamentxe. Hau etxiau akabatzen dok, ba? Hortxe akabatzen dok. Ba, hortxe, handik harutz. Baiña famosua, e! Hamen inguruan... A! Esatera najoiak, gaiñera: hamen inguruan --han, urtian bi-hiru bidar--, Arrate izan dok onena.

4. Arrateko bolatokia zen diru gehien erabiltzen zuena

- **Erref:** ELG-001/006
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:09:40. **Bukatu:** 00:10:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Arrateko bolatokia izan zen garai baten onena. Zestapuntalariak sasoi horretan (Arrate egun inguruan, iraila hasieran) etortzen ziren Ameriketarik, diru askorekin, eta Arraten diru asko mugitzen zen; trabesak eta posturak ugari. Bai Arrate egunean, eta bai repetizioan.</p>

Transkripzioa

- Urtian bi-hiru bidar, Arrate izan dok onena. Badakik zegaittik? Zestaz jauan orduan fama haundixa, zesta-punta. Zesta-puntan Ameriketan izaten zittuan zestadunak, ta udia pasatzera hona etortzen zittuan. Honek dolarrakin etortzen zittuan, honek guapuok, eta, joder, [etortzen dittuk] Arratera "Joe [... dolarrik... ehun dolar]". [Kriston] famosua [izan da]. Joe... Han jokatzeko zittuan trabesian... La ostia! Puu! Ta jentia?

- Trabesia, zer da trabesia jokatzia?

- Posturia, ez dakik? Bat ezetz edo bat baietz, edo bi-hiru baietz edo... Trabesia ez dakik zer dan, ala? Bueno, ba, [tranpak be ipiniko...], ta hobeto. Ta igartzeka. Bueno, han jokatzeko juen...! Bueno, hori izaten zuan Arrate egunian, repetiziñuan ta, ostian be, urtian bi-hiru bidar, baiña... Oin, Arrate egunian, konparau be ez iñokin, e! Egoten zuan... [Jesus! Ez dot ikusi] ta ez jakixat nik zenbat bolak botatzen. Bueno. Baiña hau zuan fijua.

5. Elgetako bolatokia denen artean ezagunena

- **Erref:** ELG-001/007
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 00:10:50. **Bukatu:** 00:14:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Arrateko bolatokian diru asko mugitzen zen, eta Osintxu ere ona, baina inguruko herri guztietan ezagun eta onena, askogatik, Elgetakoa izan zen. Batez ere 1950-1960 inguruan. Etxeak egiteko bota zuten. Zapaturo, domekero... Osintxutik ere dozena erdi igotzen zen, oso onak, baina tranpak egiten zituzten.</p>

Transkripzioa

- Bueno. Baiña hau zuan fijua. [Ta gero] zuan domekero, zapatuero. Ta jentia? Jode...! Hau izan dok hurrik emon barik... Osintxu famosuena. Hortik urten jua bola-zera, asuntua. Osintxun egoten zuan. Baiña jentia egoten, urte askuan, urte askuan, hau.

- Elgeta gehixen?

- Jode!

- Bergara edo...

-Et-et-et. Nahi dabenak esango dau nahi dabena. Konparau be ez! Klaro, herri barruan jeuan, ba, ta tabernak eta danak bertan bueltan be bai, ta gero famia edo hartu jua. Ba, pixkat Bizkaia be puntua eitten jok, ta hau Eibar hau bueltiau ta, bueno, igual dok. Hau zuan askogaittik, askogaittik famosuena.

- Ze sasoittan hori? Gerra-ostian edo...?

- Bai! Baita sesenta... Sesenta baiño aurrerao hori, cincuantan. Cincuentatik sesentara, hortxe, hortxe hamarkadan. Gero be bai, baiña... Gero honek etxiok ein jittuen, ta bueno, ha kendu juen. Baiña, orduan, hamar bat urtian... Askok jokatzeko juen, ba! Guk, joder, pezeta bat, ta guretako durua-ta asko zuan. [Hori ez geunkan] ta, joder, ezin sartu! [Ha sartzen] zuan, ta [banatzen]. [...] Osintxuarrak gaizki hartzen giñuzen, e! Haretzek jodidu giñuazen. Tranpak eitten jittuen. Etortzen zittuan bost edo sei onak, e! Jo, fenomenuak bolarixak. Baiña tranpak...! Joe...! Puu! Harek eitten jittuen! Dios! Jo be asko eitten juen ta haretzek joditzen oskuen.

Baiña harek etorri zianian, hemen ez jeuan koloreik; gu ta horrek hona etortzen zian danok [eliminatzen giñuzen]. Hor zertzuk einddakuak garan gu, e! Enee! Nik trabesa behin "jo ala pasa" jokatzan zuan orduan. "Azkorta" Osintxukuak. Txomin [Ansotegik] be bai. "Dzu-bu"! Bolia hartu, bai? Emoten otsan inddarrakin ohola jo orduko baztarrera [allegatzen] zuan. Dios! "Jo ala pasau", hirurak jo edo gaiñetik pasau. Ein ein bihar dok hori! Eta jokatu, e! Ezetzik iñok gutxik jokatu. "Jo ala pasa", bota bolia, hirurak jo edo gaiñetik pasau baietz jokatzan juen harek. Dios! Baiña gero, esan deuat, e! Hartu bolia "dzu-bu!", askotan salto batekin be bai [sei txirluak]. Jo holan ta salto ein ta "ddza!", balia moduan. Honek [...] fusillok? "luup!", jo-ta behera danak.

6. Elgeta inguruko herrietan boletarako zaletasun handia

- **Erref:** ELG-001/008
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:14:55. **Bukatu:** 00:16:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Boletan zaletasun gehien Osintxun zegoen. Eta bestela, Elgeta inguruko herrietan: Bergaran, Osintxun, Eibarren, Soraluzen... Igual 14 orduan geratu barik trabesak eta posturak, geratu barik.</p>

Transkripzioa

- Orduan, afiziño gehixen nun zeuan hamen inguruan? Ba, esango [dot] Osintxun. Bueno, Osintxun lehelengo, e! Gero hoztu ein zuan Osintxu be. Guapuak sortu zittuan asko, ta basarritarrak [...] ta... Bueno. Ta hementxe. - Elgetan?

- Bai, esan gura juat, kanpotik hona etortzen zuan, ba, ta gero bertakuak be bai, baiña... Bertakuak be bai, baiña kanpotik sartzen zuan hamen... Badakik zenbat jente ibiltzen zan han? Ta, joe, ba, dirua jokatzan juen. Frontoian ze pasatzen dok? Frontoian dirua jokatzera igual faten dok zera, jokularixa. Ta jentia noizbaitten partiduak [daozenian] bai, faten dok, baiña ez dok... Baiña hau fijua zuan, e! Ba, hamentxe gehixen. Epoka, ba... Hamar bat urtian bai illaran.

- Ta hor, Mondragoi aldera ta?

- Horrek hotzak dittuk.

- Gehixao hemen?

- Fagorra [...]. Horrek, horrek danok... Oin bai. Oin [ilusiño] haundixa dao hor. Eskoriatza ta Aretxabaleta-ta oin... Baiña orduan? Orduan Aramaixon. Aramaixo ta honek ya... Orduan Aramaixotik ta hortik be etortzen zuan jente banakia, baiña gehixena hamen, e! Ta Eibartik. Bergara ta Osintxu plenua egoten zuan. Ez egun baten! Esaten dot, ba, joe, astian be erdi-jai edo jaixa bazan, edo zapatu-domekia, lleno! Ordubetian ez, e! Igual hamalau orduan geratu barik! Joder, hi! Ba, ekin hamabixak inguruan ta goizeko ordu bittan be igual, argixa bonbillak ipinita. Geratu barik, e!

7. Hiru-txirlora jokatzan zuten. Diru asko jokatzan zen

- **Erref:** ELG-001/009
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:16:30. **Bukatu:** 00:19:15

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Hiru-txirlora nola jokatzen den: trabesa egin, dirua bota, eta ea nork irabazten duen. Bi bolako pezeta bat, hasieran, gero duroa ere bai. Pilotariak eta futbolistek kirola egitearren kobratu egiten dute; bolariak, ordaindu!</p>

Transkripzioa

- Boletia dok bolia hartu ta txirluak jo han. Goittik fan bihar jok, kanaletik.
 - Hiru-txirlokua jokatzen da hamen.
 - Ta hik, ba, hori botatzeko pagau ein bihar dok. Jokua, jokua da hori. Guk botatzen juau hemen [...] millana pezeta, hi, zeñiek salto haundixaua ein. Bueno, ba, horixe. Boletan horixe dao. Hi, bota dirua ta [zein izengo dok gehixen joten dabena]? Ta gehixen joten dabena poltsilluan gordetzen jok. Jo! Ta diru asko egoten zuan! Klaro, jente askok parte hartzen badau, ba, dirua gehixao dao kajan.
 - Bi bolako pezetia edo zelan [eitten] ziñuen?
 - Bai, ta durora be fan zuan. Baiña, joe, ya durua ta hasi zanian, jentia hoztu eitten zuan. Pixkat... Lehen berrogeta hamarrek botatzen bazeben, ba, berrogeira-edo bajatzen zuan. Justuan han morroiak eta geu be justuan [...] duro bat ikusten zanian ta... Pezetiakin-ta danok!
 - Ta berrogei-berrogeta hamarrek botatzen zebeñ, e?
 - Larogeik be bai makiña bat bidar hemen.
 - Bai, e?
 - Askotan, baiña, e! Ez baten! Joder, hamen... Hau famosua izan dok hori bolatokixori. Enee! Puf! Ta dirua, e! Hor jokatzen zuan dirutan...! De dios! Txandia hartu ezinda dirua jokatzen!
 - Eta zetorren edozeiñek jokatu leikian?
 - Bueno, hik bat ezetz jokatu ta nik bat baietz! Gero...
 - Berrogei-berrogeta hamar lagun eta edozeiñi jokatu leike?
 - Nahi dabena botatzen dau...
 - Hi, ta beste... Hori eitten dou guk, euskaldunok, e! Beste gauza batzuk badauzkau, baiña... Hori be iñok ez daukana [daukak], e? Gaur ez daok posturaik korretajerik pagau barik. [Horixe...]. "Ahí tienes otro detalle". Hor ez dok korretajerik pagatzen. Hik, hamar duro, ba, hamar duro emon ta hamar duro pagau. Fari frontoira ta fari harrijasotzera [...]. Han porzentajia pagau bihar dok, normala dan moduan. Hori be [...]. Eta beste auza bat: biharra eitten dounok, biharra eitten dounok, nik hori botatzen juat nik eitteko biharra. Oin deportistak eitten juek biharra, baiña kobrau! Ta nik eitten juat pagau biharra! Horrek holan dittuk! Nik bolak botatzeko pagau ein bihar juat! Fubolistiak ze eitten jok? Treinta mil millones ta esaten [...], zaratia, ta bi milla milloi-ta kobrau. Deportia, deportia eingo ez dok, ba? San dios! Guk deportia be pagau eitten juau! Pagau! Joe, egon [daixela] eze kobratzeke! Joe, holan? Mekauen! Geuk [... hari]. Guk pagau eitten juau. Beste bi detalle, esan deuat: jokuan korretajerik ez daok. Jokatzen duana integrua pagau edo kobrau. Baten batek pagatzen ez badau, ba, jodete. Baiña deskontau ezebez.

8. Elorrioko bolatokiak

- **Erref:** ELG-001/011
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:21:10. **Bukatu:** 00:23:15

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Elorriori ere bazeuden bolatokiak. Orain Argiñetakoak berriztu egin dute, baina zaharra da. Berrion, Miotan, Argiñetan, kalean bi... Gutxienez sei zeuden. Elorriori ere zaletasuna zegoen, eta bertatik ere etortzen ziren bolariak. Kalekoak berriak dira, baina Argiñetakoak bizi guztikoa, zahar-zaharra.</p>

Transkripzioa

- Harrazkero bolatoki batzuk ein dia, e?
 - Oin, oin! Fan dan hamar urtian ein dittuk [hor batzuk]. Hik ez dakik, [hik ez dok] aitzen, baiña nik entzuten juat, bai, radixua jaixetan ta hamen Bizkeixan auzo danetan.
 - Argiñetan ta...
 - Auzo danetan...
 - [...] egon giñan Argiñetan, ta han be egongo zian...
 - Joe, Argiñeta beste bat, Argiñeta beste bat zaharra, e! Elorrixon zaharrena ei zan; lehenautik [dauena]. Oinxe [...] bai. Haixe izango dok Elorrixon zaharrena seguramente. Elorrixon, kalia, nik bi ezautu jittuat. Bata han behian --gutxi durau juan harek--, han... Berrizera urtetzen dok, ba? Ez jakixat zela... Hari zoniari zela esaten jotsek?
 - Erreka-kalia [...]...
 - Igual dok. Hiru bat urtian egon zuan. Baiña, jeneralmente, hamen zerian egoten dok, goixan, zaharren han zerian, hor. Hor bi ezautu jittuat; Berrizen beste bat; Argiñetan beste bat; han handikaldien. Zela da haura? Berrizera goiezela... Oin ez jatak akorduako...
 - Miotan be bai...
 - Miotan.
 - Argiñetan, Miotan, Berrizen, bertan kalia beste bi, Gazetan... sei edo zazpi lekutan bai behintzat. Neuk, behintzat, neuk ezautzen dotena. Besten bat be igual... Hori...
 - Horretxeaittik esan dotsut. Lehen Elgetara esaten [dozu] Bergara aldetik-ta etortzen ziela, baiña Bizkeittik eta [...]...
 - Elorrixotik banakia bai, e! Elorrixo hurrian dao, eta Elorrixotik bai, Elorrixotik. Baiña hortik harutz pentsau be ez! Berriz ta Zaldibar ta... [ez jakixat] iñor ikusi [doten] sekula. Hortxe Elorrixotik bai. Elorrixotik... Ta oin Argiñetakuori bastante hori... ya hori zaharrena izango dok. Hori nik beti ezautu juat. Oin, honek kaleko bixok barrixak dittuk, Gazetakua be barrixa. Barrixa edo joe... [...] eukiko dittu] larogei urte. Ta barrixak eukiko dabe... [...] be zenbat eukiko jittuk, ba? Baiña hori Argiñetakuori zaharrena. Ta Miotakua be zaharra. Miotakua be... harek be eukiko dittu berrogeta hamar urte bai. Ta [...] Elorrixon... A! Gero Kanpazarkua beste bat zaharra, e! Ta famosua.

9. Kanpazarren jai handiak

- **Erref:** ELG-001/012
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:23:15. **Bukatu:** 00:24:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Kanpazarren ere bolatoki bi zeuden, bat ona. San Inazio egunean jai handia egiten zen: bolatokia jendez "baltzituta", hiru soinu eta hiru korro dantzan... Jai handiak.</p>

Transkripzioa

- ... A! Gero Kanpazarkua beste bat zaharra, e! Ta famosua. Kanpazarren bi lekutan ezautu [juat]. Lehen han zuztar artian, arbola artian egoten zuan. Hantxe [diru asko jokatzeko zuan] San Inazio egunian. Gero, hi! Hiru korro egoten zittuan dantzarako be; hiru soiñujole ta beste sei taberna bai arbolapian ta... Joe! Kanpazar lehen... puu! San Inazio egunian...!

- San Inazio egunian izaten zan?

- Asko kanbixau da...

- Baiña ikusgarrixa! Joe... zenbat neska, zenbat mutil! Hiru korro soiñujoliekin, bolatokixa jo-ta baltzittuta jentzez egun guztian. Puu! Ta jokatu? Gero kargau be eitten zuan oindio gehixao jentia, ta joe... danak... kriston anbientia egoten [zuan]! Oin tabernian onduan daok bolatokixa, baiña lehen han goixan, Elgetara gatozela, zer artian, arbola artian ezautu juat nik beti. Ta han egoten zuan jentia.

10. Eibarko bolatokiak: Asolabarri, Sautsi, Arrate...

- **Erref:** ELG-001/014
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:25:40. **Bukatu:** 00:27:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Eibarren ere bolatoki ugari: Asolabarri, Sautsi, Iparragirre, Agiñazpi baino goraxeago, Arraten, Usartzan, Azitainen...</p>

Transkripzioa

- Asolaberrin egon naiz. Bueno, egon... Asolaberrin, Iparragirre — Iparragirre badakik nun dauan? Karmelitan onduan—, Sautsi... Bueno. Gero kalia ezaututa nao ni kalia Agiñaspi baiño goratxuao. Oin etxiak inda dauaz han, Agiñaspitik gora, Untzaga aldera. [Han barrura] etxe huts una bat jauan ta han bolatokixa egon zuan; egon zuan hiru bat urtian edo. Ta hamen zerian Sautsin ta hor Iparragirren, Arraten, Usartzan...

- Azittaiñen be egongo zan, ez?

- Ez nok akordutzen. Egongo zuan seguramente, Azittain famosua izan dok, baiña neu ez nok legau ta... Baiña egongo zuan, Azittain halako asuntuetan famosua izan dok.

- [...] entzunda, baiña ez dakit aspaldiko kontua dan, Pagei kalia be bai. Ez dakit zuk ezautuko ziñuan edo lehenaukua dan.

- Calle Pagei, han, estaziñuan gora hoiela?

- Estaziñotik gora, bai.

- Nik ez juat ezautu.

- Ez, hori...

- Joe, ba, antxiñakua izan bihar jok, e!

- Antxiñakua. Hori gerra-aurrekua edo izango da...

- El año [...] daukat nik, e! Ta ez juat nik han ezautu. Hor bai, Asolaberrin ta hor esan [dodan] Sautsin, Iparragirren, Arraten, han kalia ta beste... ez dakit beste nunbaiten be...

- Txontan edo ez zeuan beste bat?

- E?

- Txontan?

- Ez, ez juat ezautu.

- Eta Sautsin nun zeuan, ba? Han, basarrixan inguruan?

- Bai, Iparragirren onduan. Iparragirre... Karmelita elizian gaiñekaldian dittuk horrek danok. Ha auzounia ez jakixat ze... Otaegi auzua edo ez jakixat... Killarra ballia edo ez jakixat ze...

- Kiñarra ballia, bai.

- Killarra ballia uste dot esaten dotsela. Han bi. Ta Izkuak be ez jakixat ez zaban euki, e! Izkua, badakik, han Txontatik harutz... Txontan ez, Azittaiñen han...

- ... Arrazola edo...

- Bai, bai, hantxe be ez jakixat ez zan egon. Ni ez nok haraiño fan, baiña hor [...] danian eitten zuan.

11. Gaztetan zeregin gutxi: boletan edo lapurretan

- **Erref:** ELG-001/015
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:27:40. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Zaletasun handia zegoen. Dirurik ez, beste ezer egiteko ere ez... Antxitxiketan edo boletan dibertitzen ziren gaztetan. Bestela, lapurretan. Besterik ez zegoen orduan. Luzioren lagunak, gaztetan, Elorrion joateko joera zuten. Jai-egunetan Elorrion beti. Oinez, edo kamioian. Goizeko ordu txikietan etxera etorri, eta zazpitan Eibarrera, lanera "txahalgintzan" beti (botaka).</p>
 <p>

Transkripzioa

- Orduan, afiziñua sekulakua zeuan orduan...

- Jode! Eske, hi, gaztiak ze ein bihar juan, ba? Ta gero, ze esango deuat, ba, nik? Dirurik be ez juan, ta dibertitzen giñuazen, ba, halakotxe... dana deportia. Eran ez [...] eitten, erateko ez juan dirurik eta. Piku-pasan batzuk edo nunbaiten erosten bazian, ba, bueno. Gero, ba, dibersiñua [...], jeneralmente, aintxintxika edo holako... karrerak edo halakotxe... boletia baeuen, hantxe, boletan edo. Ta, gero, ze esango deuat, ba, nik? Lapurretan [gehixen be] gaztia ibiltzen [ei zuan]. Etxian guk nahikua keixa ta auzora fan ta lapurretan. Elkarri amorratu eraittitarren, ez dakik? Bestia ta, bueno, holakotxe ibillera, ba, ez zuan, beste salidaik ez zuan. Holaxe.

- Fubola ta [...] be bai...

- Ba! Fubolian jokatuta gauaz kantzontzillo hutsian Elorrixon be.

- Bai, e?

- [...]

- [...]?

- Puntua. Kantzontzilluakin. Ha atzekuaz aurrera ipinita fubolian jokatura gare gu zerian, Elorrixoko... [...] jauan han, [...]... zelaixa edo, bueno, baeuan behintzat zeozer ta hantxe. Joder! Elgeta Elorrixon kanpeoi izan [zuan] [Elorrixo...] Elgetan, e!

- [Famau]?

- Joe, buu... Baiña famosua. Gaur be, pixkat zaharrerri preguntaixozuek. Mozkorrian, neskatan, dantzan, boletan, fubolian ta... Bueno, bueno, bueno...! Elgetakuak faten zianian, "Hamen datuaz", [...].

- Zuek nora zekazuen jokeria?

- Elorrixora.

- Elorrixora gehixao? [...]

- Gaztetan bai. Guk Elgetakuak, gure sasoi... gure kuadrilla ingurukuak beti.

- Elorrixora.

- Elorrixora oiñaz ta oiñaz etorri. Ta dirua juntatzen bagiñuan danon artian edo, batenbatek zeoze erosi edo nunbaiten pagia edo beste zeozer, ta dirua... taxisa. Ta [bentanan segika taxisa]. Belozidadia, beti [...], baiña bueno. Ba, bost laguneko [kotxian] hamalau inguru etortzen giñuazen gu. [Ja-ta] atzeko kapotian gaiñian hiru-lau bat ta, ba... [...] pezetia edo biajia.

- [...] bide motzena be bai.

- Bai. Ta "ran-ran-ran-ran" arrankatzen juan, ta, ba, ordubete gora-behera. Ostianguan oiñez, e! Jeneralmente oiñaz. Ajia, zera eukiko giñuan ajia guk! Urteik goizeko ordu bittan Elorrixon ta etorri hari oiñaz hona.

- Ajia pasau...

- Ta goizeko zazpiretako autobusa hartu bihar Eibarrerarako. Aber, esplikaidak hori zela dan... Joe! Txahalgintzan! [...], de dios! Klaro! Aurreko zerak: lorik bapez ta jan be ez ta... Joe! Oin beste batzuk moduan. Gaztia, ez dakik?

12. Elgetan boleta asko, eta bolari onak

- **Erref:** ELG-001/016
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:33:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

<p>Euren domeketako plana boletan egitea zen beti. Musika izaten zen bolatoki ondoan, eta bertan beti. Bolari ezagunenak Luzio bera, eta Arantzabaltarrak. Oraingo gazteek ezer ere ez. Euren aurrekoek ere ez zuten horrenbeste jokatzeko; gerraostean hasi zen boleta indarra hartzen. Lana eta dirua ugaritzen hasi zirenean, 1950 inguruan, orduan indartu zen boleta kontua. Urtean bi-hiru bider frontoira, baina bestela, boletan.</p>

Transkripzioa

- Boletia esan dozu izaten zala zapatu eta domekero, zapatuero...
 - Konparaziñorik be ez. Orduko deportian, gaiñera, pixkat zertu in zuan, ofizializau-edo, esan gura juat, joder, hik boletan ein bihar dok. Badakik, "Nun dao?", "Zerian", "Ba, haraxe juan bihar juau". Kuadrillak [...] boletara. Erromerixara, ba... erromerixia egoten zuan. Hamen tanboliña jotén juén hamen. Hamentxe. Epifanio Elejaldek tanboliña jotén juan ta... edo... zera,

txistua joten juaan harek ta gramola zahar bat be han ta bueno, dantzan be hemen, joder, hi! Neskak Eibartik eta, joe, [...] eta neska asko etortzen zuan hona saso´ baten, e! Mekauen! Ta harek be oiñez. Lekeixuak-eta hortik harutz juaten [zienerako]. Eibarrera be... ahal dana, ez [jeuan], ta, ba...

- Eta bolarixak famosuak hamen zeintzuk izan ziran?

- Famosuak, hi...

- Bera famosua bat.

- Honen aitta bat. Ba! Gu be... bai. Joe, omenajia in jostek ta zeoze...

- Zeozegaittik izango da...

- Bueno. Baiña... Gure kuadrillia. Gero, handik atzerakuak... Honek, honek, honek ze eitten juek? Neskataru juaten dittuk eta akabo. [...] "se jodió la patria".

- Honek gaztiok ezebez.

- Ba, ibiltzen dittuk, baiña "ñññññ", ta hara begira beti. Ta bueno... Bale. Ta...

- Lehenguak, lehenguak, lehenguak. Lehengua esan, baiña. Batenbat egongo zan lehen be.

- Ba, aurretikuak be bai, zuen aitta ta. Edo... aittajuna.

- Aittajunak be eitten zeban, e?

- Joe, "[...]", "Hi, [...]", bat baietz, bat baietz. Joko [juat...] bat lehelengo, e!", "Zera joko dozu zuk!" eta "Joko juat bat, e!" ta jo eitten juaan, politta zuan. Bueno, edadiakin, hirurogetaka urtiekin, e! Ta ["Txilio"] ta... Ta zuen aittak [...] pixkat eta [...] pixkat eta jesus!

- Bola-jokua noiztik etorriko da?

- Jode, ba, hi! Gauzak...

- Zure aurekuak-eta zuk beti ezautu zenduaz? Zeure aitta ta...?

- Bai, bai, bai, bai. Gure aitta ta be... Halako famarik ez, e! Gure denporan hartu jok famia [gehixenbat].

- Indarra?

- Bai, bai...

- Baiña ezautu lehendik?

- Bai. Orduan be boletan ibiltzen zittuan, baiña ez... Ya gu... gu hasi giñanian, gu baiño aurreratxuau, ba, hortxe inguruan, haxe ein juaan.

- Gerran? Gerraostian...

- Gerraostian, baiña joe, hi, gerraostia zuan treinta y ocho, cuarenta... hor. Baiña atzeratxuao. E? Pixkat —ze esango deuat?— biharra ta pixkat hasi zuan, ba? Diru pixkat manejatzen hasi zuan jentia ta...

- Orduan...

- ... Bufo! Jo-ta, baiña... Puf! Dominauta [euki juaan] boliak [haura] gazterixia, e! dominauta izan dok, ba, afiziñua! Ta, ba, dibertimentua horixe zuan. Joño, frontoira ta... Joe, frontoia, ba, pagau ein bihar zuan frontoian be ta dirurik ez juaan. Ba! Noizbaitten bai, urtian bi-hiru bidar-edo frontoira, baiña, aber, hi!

- Domekero...

- Hamen gordeta beti! [...] galdu edo irabazi. Irabazten bazan, ondo; ta galtzen bazan, hau ta aste guztian jódete.

13. Bolatoki bakoitzean bola bana, eskuz egindakoa

- **Erref:** ELG-001/017
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:33:30. **Bukatu:** 00:34:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Auzo bakoitzean bola bat egoten da. Alboko etxean egoten ziren txirloak eta bolak, eta baserritarrari eskatu behar izaten zitzaizkion. Bolak eskuz egiten ziren. Artea izaten da egurrik onena, gogorra delako.

Transkripzioa

- Nik sekula ez dot boletan ein, ta ez dakit zelan izaten dan, baiña bolia-eta zelan izaten da? Norberak eruaten zeban edo bertan egoten zan edo zelan izaten zan?
- Eee, etxian, etxian... Bueno, hi.
- Bertan bolatokixan?
- Bai.
- Auzo bakoitzian bat.
- Bai. Hor Ojangurenen be egoten zuan bertako [...]. Bolatokixa... Basarrixa gure tiona, bolatokixa euken ta, ba, bolia einda, txirluak eta... etxian, etxian. Ta han etxetik ekarri bihar zuan, txirluak eskatu ta... Ez, klaro, bestela, [ohol ...] lagatzen [baeben], bolia harrapau, harrapau eitten eben, ba? Bolia be pagau ein bihar izeten zuan ta...
- Egurrezko bolia izaten da. Hamen oin zeñek eitten dittu bolak?
- Hamen egoten dana, hor Markiñako zera. Antonio dauka izena. Txapelduna, ez dakik? Ha txapela?
- Bai...
- Haren laguna?
- Bai, bai, bai, bai.
- Joe, haxe dok artistia. Hor [...] eruaten jok materixala.

14. Bolak eskuz eginda, eta artearekin

- **Erref:** ELG-001/019
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:39:30. **Bukatu:** 00:42:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Bola batetik bestera aldea egoten da: arinagoak, astunagoak... Beti artea erabiltzen da. Pagoa apurtu egiten da. Artea gogorra eta astuna da, ona. Lehen Osintxu edo Bergara aldekoren batek egiten zituen. Txirloak lizarrarekin egiten dira. Lizarra ere ez da erraz zartatzen.

Transkripzioa

- Klaro, batzuk izaten dittuk ariñak, ta beste batzuk haizia hartzen juek ta beste batzuk mazizuak eta...
- Bakoitzak beran...
- [...] pisua... Esku txikixakin [...] hanka eitten jotsek pisua daukanak eta. Pixkat arin samarra dana ha edarto [ibiltzen] juek, baiña astun samarra dana eskutxuerei "ffiit-fiit-fiiitt", hanka eitten dotse.
- [...] allegau ezinda, ohola ta baztarra [eitteko nahikua], ala?
- [...]
- Eta beti artia, orduan? Beti... Lehen be bai holan izaten zan?

- Bai. Ba, bestiak apurtu eitten dittuk. Pagua be bai pixkat, baiña pagua be maskaldu eitten dok bizkor. Gogorraua dok, baiña kaskau eitten dok, zatixa botatzen jok. Golpe txar bat edo zeoze ta... Ona dok, baiña... Ta artia dok, astuna, gaiñera, egurrik astunena dok, hamen daonik egur klasia. Hurrengo alkazia dok astunena, bolumen igualian, e! Artia astuna dok, baiña... klaro, eindda [daok] ha pixkaka-pixkaka, ez urtebetian "bou!".

- Eta lehen hamen inguruan bazeuan iñor bolak eitten zittuana edo?

- Ez juat ezautu hamen. Bai, joe, Osintxun, joe, badakik zenbat bola eitten zan? Nik ez juat ezautu, baiña hor derrior egon bihar! Hori barrixa dok. Barrixa edo... horrek hamar-hamalau bat urtian-edo jardungo jok, baiña, jo, aurretik [...] nik hor. Bergara aldian eitten juen, [...] edo.

- Ta txirluak be...?

- E?

- Txirluak be egurrakin?

- Bai, bai.

- Artiakin dana?

- A! Txirluak ez. Txirluak jeneralmente lizarrekin eitten zittuan. Oin ez jakixat zerekin eingo dittuen.

- Ariñaua [bihar da] ta...

- Bai, harek lizarra. Lizarra be pixkat zera dok, ba? Zatirik ez jok botatzen. Zimurtu edo zertu eitten dok, baiña zatixa ez jok botatzen. Eta lizarra [izango dok] seguramente. [...]

- Gaiñera, sekreto gutxiao eukiko dau, ez? Txirlua eittia ez da izango hain gatxa...

- Ez, txirlua, ba, bere formia emon bihar jakok, baiña... Joe, ha be astuneixa... ostias!

- Komeni ez.

- Bolia geratzen jok bestela. Hau astuna... Nik hau jo bihar juat ta hau astuna badok, bolia [geratzen] jok! Pixkat arin-samarra bihar dok bolia bultzaka eruan deixen aurrian. Bestela, hori joten bajuat nik, bolia [...], mobitzeko... mobitzeko baiño pisu gehixao badauka, se jodió. Sekretuak danian [...]. Ta hori, gaiñera, oin kriston sekretuak jauaz. Inportantziarik ez [...] emoten, baiña kristonak. [...].

15. Elgetan hirutxirloan; Araban seitxirloan

- **Erref:** ELG-001/021
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:42:50. **Bukatu:** 00:44:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Elgeta inguruan hirutxirloan beti. Araban sei txirlorakin jokatzen duten, baina ez da hain polita. Araban ere zaletasun handia zegoen lehen.</p>

Transkripzioa

-Hemen beti hirutxirloan jokatu izan dozue?

-Bai, ni jokatuta najaok, jokatu ez! Araban, seikuan eitten juek. Ze esango juat ba nik, esplikatzeke ba, ipintzen jittuek hiru alde batera eta beste hiru hamendikaldian ta ohola erdi-erdixan ta botatzen dok bolia ba, han be sekretua egongok, direziñua ona daukan o hara daukan-ero, baiña hamendik hor joten juek, oholara eruaten dok eta hara juaten dok-eta...

-Beste gauza bat da.

-Beste gauza bat dok, baiña erderaz esanda "soso" e!, "soso". Da! Bolia soltau ta bata horra igual ta bueno balee! Hi, kostunbria ta! Hor kriston afiziñua hor e, herri txikitan e, lehen e! Oiñ, hainbeste ez dok egongo, baiña lehen, [...] horixe zuan, domekia ta zapatua, bai! Hor be hoixe, bolatoki zerori-ta, basarritar guztiak hara juntau ta hantxe, txakur handixa ta bestia, hantxe ibiltzen zittuan! Ni hor, bi-hiru bidar pasau nok hor, Araba inguruan, oin dala urte asko, oiñ hogeita hamar urte ta joer! hoixe jirioi!

16. Bolatokietako oholak egiteko haritza onena

- **Erref:** ELG-001/022
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:44:00. **Bukatu:** 00:45:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Ohola egiteko haritza ala gaztaina izaten da beti. Haritza, baina giharraduna, bihotz gogorrekoa; zuririk ez dezala izan, maspildu egiten delako. Gaztaina eta pagoa motelagoak dira. Haritza onena. Elgetakoa haritza da. Elgetako bolatokia, oraingo berria, oso ona da.

Transkripzioa

- Lucio, ohola zerekin eitten da, ze egurrekin?
- Ohola, gaztaiñiakin be bai ta haitzakin be bai, paguakin be bai, baiña haitza ero gaztaiña onena. Hori haitza izangok, hor dagona ta gizarria izan deilla e!
- Zer izan deilla?
- Haitzak gizarria euki deixela, ahula badok, zurixa badok, baltza izan deilla, gizarria einddakua barruan, harek aldamenetan holakotxe zurixak zera [...] Erdikua, bestela zurixa segiduan maspildu ... ta haitzan, zera, erdiko mazizo bihotza, gogorra, hobeto eitten jok. Gaztaiña be bai, baiña gaztaiña zera dok, motela, motela, harek golpia amortiguau eitten jok, frenau eingo jok asko, motelaua dok, duraderua dok baiña, hor haitza, haitza dok bizixa ta aguentatzen dabana, ez dana, pixkat zaonian botata badaok brindau be ez dok eitten, hori haitza izangok oin daukana ta ohola earra e! Lelengo ipinittakua ta ondo ipinitta ohola be e!
- Auantau ein dau harek e?
- Bueno ohola ipinitta ez da mobidu be eitten ha e! Halako bolatokirik e!
- Suerteko gare orduan.
- Ba, anunziauta, bilddurrik barek, faten zaran leku daneri, zeinek bolatoki hobia jokatu hiri, kapitalekua ba haiz be igual dok, jokatuko juat nik. Geure herrixan daona.

17. Trabesak eta posturak

- **Erref:** ELG-001/024
- **Iraupena:** 0:06:05. **Hasi:** 00:49:00. **Bukatu:** 00:55:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Lehenengo ondo begiratu behar da nortzuk dabiltzan boletan, ondo begiratu, denak ezagutu, eta horren arabera baten alde edo bestearen alde jokatu. Botada bi izaten dira, eta ea nork gehiago bota. Norbaitek bota behar duenean, ingurukoek euren arteko posturak egiten dituzte: "bat ezetz" edo "bi ezetz"... Edozer. Boletan ez dago bitartekaririk; jokatzeko den guztia, eskutik eskura. Bolariak, jokatzeko ordaindu egin behar; trabesak osorik jaso; eta gainera espektakulua eman.

Transkripzioa

-Txirluetan posturak eta zelan izaten dira, ze...

-Bueno, hor be, hor be, honek-eta botatzen dabenian, ahal bada, baietz jokatu, baiña asko ez e! Jentia izautu izan bihar izaten dok, hi boletan, hi ze deportetan, futbolian ala pelotan noizbaitten-edo ibiltzen haiz-edo?

-Ba...

-Izautuko dittuk behintzat baten batzuk, jugadore...

-Ba, futbolian, ba!

-Roberto Carlos izautzen dok? Beno bistaz e! Bueno futbolistia ona, ez dok? Ba holan ba, hor be, han e..

-Hari gola sartzia errezaua.

-Ha, gogorra Roberto Carlos e! Ni ez. Bueno boletan be horixe daok! Hik han berrogei lagun bagabillaz, honek botatzen jok, politto botatzen jok honek, horrek geizki bota jok horrek, ta bestiengana, joe, horrek bai jo jittuk beeno, ta [...] illuntzi guztian bape ez jok jo, baiña hor tokau zuan, hor eretan ta baietz esan ta, gero, zera, hau! Ta luzera, hurrenguan be ikusten dok eta bai! Horrek jai jaukak! "De churro" joten jok eta bueno heuk bestia ikusten dok eta leku askotan beti jo, txirluak bota, ona. Ez leku baten bakarrik, leku askotan taka, taka! Hi joño izautu..., hik posturia jokatzeko ba, haren fabore jokaturak normala dan moduan. Beste txanboi bat ikusten dok eta haren kontra, kontra jokatu. Oin ba, ez dok beti irabaziko, igual joko jok, baiña ez dakik izautu ein bihar dok, personia izautu bihar dok, pixkat orientau ein bihar dok, hik ikusi, ibili ein bihar dok. Hori gauza danian daok, praktikau egin bihar dok, teorixiak balixo jok, baiña praktikiak be bai. Hik ikusten dok ta ño horrek e... ona dok hori!

-Eta normalian ze izaten da bola bi bota eta...

-Bai hik bola bi bidar botatzen dok.

-Bi bidar eta ia hirurak, hiru txirluak botatzen diran.

-Bai, bueno honek-eta bai, hiru.

-Amesetan.

-Han hiru jauaz, bat be bota heike, baiña "generalmente" bapez... baiña hirurak be bai.

-Baiña jokua zein izaten da ia zeñek gehixao bota?

-Gehixen botatzen dabena, hik hiru botatzen badittuk eta nik bi, ba hitako.

-Baiña batzuetan ez da izaten bi baietz edo bat ezetz-edo...?

-Posturak zelan izaten dira?

-Hik bolia hartzen dok ez dok, batek hartzen jok eta, joño! Horrek bat ezetz! Hik esaten bok ta nik baietz, bat e! Txirlo bat, nik esaten dot baietz, ta beste batek esaten jok "hi! Bi baietz!" Ya jo bihar jok. Ezetz jokatzeko dok eta igual joko dittu eta igual ez. Baiña jokua hoixe dok, hik hots ein bihar dok eDo han esaten dabena azeptau ein bihar dok. Han esaten jok batek bat ezetz edo baten parra bi baietz edo zeozer ta hi! Ba! Azeptau ein bihar dok edo bestela heuk esaten dok: hi! Horrek etara baietz! Bat ezetz! Edo bi ezetz! Edo hirutan bi baietz-edo!

-Konplikaua eitten da bestela baten parra bi baietz.

-Ez ba hi, hori defensia dok, jokulari jokatzen dabenantzako defensia, aldia kristona daok, joder! Hik bi jo bihar dittuk irabazteko ta batekin nik parra eitten juat, joder! Parra behintzat hi, jo ein bihar dok e! Oin, jo egin bihar dok behintzat, hi! Bape joten ez badok jai daok. Baiña baten parra bik defendidu eitten jok. Bota ... ta irabazteko bi jo ein bihar dittuk, batekin parra eitten dok, horretxegaittik esaten dok baten parra bi baietz edo baten parra bi ezetz, batekin parra. Bi parra o hiru igual dok, bi joten badittuk parra, hiru joten badittuk irabazi eta bape joten ez badok ba "a cobrar", hor ez daok, karua dok! Integrua, jokatzen duana, mila duro jokatzen badittuk "mil duros pa allá y mil duros pa acá".

-Eskutik eskura.

-[...].

-Eta hori beira dauan jendian artian

-Bai ba!

-Eta euren artian eta bolarixen artian be bai.

-Bai eske begira darenak eta bolarixak igualak dira.

-Oin beste gauza bat, guk espektakulua ipintzen juau, geuk pagau ta jentia entretenidu, hiru gauza.

-Andra gutxi ibiltzen da.

-Andrak e, andrak e, bueno ez najoiak ezebe esatera...

Hi, hiru gauza esan nahi juat. Nik biharra eitteko pagau. Bi: trabesa integrua kobrau, hiru: espetakulua ipini. Han mostradorera ez fatearren ordubete ta bi pasa zittuanak guri beida bat baiño gehixao ikusten jittuat nik e! Harei gastuari ebitau eitten jotseu. Mostradorera edo norabaittera joan bihar dok eta guri beida disimuluan jarriko dittuk harek. Ta mostradorera joan be ein barik atzera etxera, bat baiño gehixao ikusi jittuat nik, e! Ordu bi edarto pasau han! Gu han biharrian ta berak kristonak esan gaiñera "aparte eso" disfratau ta diru pezeta bat be gastau ez. Ta gu ez bagiñuazen ba ze ingo dok ba, ridikulurik ezingo juau egin ta tabernan zeozer eskatu edo zeozer ingo dogu [...] ta zabaldu atia ta martxa! Mostradorian lan ederra daok ba kafia edo zeozer komeni dana, gastau eitten dok hara juan ezkerota. Ta ordu bi earto pasau jittuau e! Ta bai, earto! Bape gastau barik, etxera! [...] Ze espektakulu dan hori! Ta rasonau ein bihar juek, nik uste juat...Balorau ein bihar dok, hau be balorau ein bihar dok daukana, baiña bapez ez, e!

18. Bola nola bota behar den

- **Erref:** ELG-001/026
- **Iraupena:** 0:03:50. **Hasi:** 00:55:45. **Bukatu:** 00:59:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

<p>Boletaren inguruko hiztegia; berba berezi batzuk. Bola botatzea ez dela erraza. Jakin egin behar dela. Oholuts egitea erraza dela, hau da, ohola ere ez asmatzea. "Jo ala pasa", ohola jo bai, baina txirloen gainetik pasa. Errazena bola jaustea da, ohola asmatu ez, eta behera joatea. Txirlo batek bigarren txirlo bat jotene badu, horri "birlatzea" esaten diote.</p>

Transkripzioa

-Hor egongo dia berba batzuk gero eta gutxiao erabiltzen dianak, e!

-Berba espezialik edo erabiltzen da bola kontuetan?

-Oholuts eta...

-Especiala ze esan... posturia jokatzeko?

-Ez normalian erabiltzen diranak.

-Jokuan bolia botatzeko orduan-edo.

-Ez, kondiziñuak daoiz bolia botatzeko e! Bolia ez da, hartu ta hara gora begira bota ez e! Nik lelengo hartu bolia, lelengo pagau.

-Kartia pagau.

-Kartia pagau edo bestela... lelengo behintzat pagau, gero bolia hartu biharko dok bolia botatzeko ez dok? lelengo. Bigarrena, ohola jo bihar dok, hemendik horrainoko ohol bat, ohol estua, hik lelengo ha jo bihar dok hara botatzeko bolia. Oholik joten ez ba dok ez jok balixo nahiz ta urriñao bota be, alperri dok! Lelengo ohola jo bihar jok. Gero zuzen bota ta harek txirluak jo, horrek bastante zail dittuk e!

-Ta ohola ez bada joten.

-Jai!

-Lehen beste gauza bat, lehen erdixa kentzen jakuan.

-A bai e!

-Bai.

-Oin osorik kentzen da.

-Ba lehen erdixa kentzen jakuan baiña hori joten ez badok, hik joten dittuk bi joku guztian eta nik bi, hik baten ohola joten ez badok nik irabazi, erdixa kendu, erdi kendu eitten jakuan. Oin ez, oin kale!

-Oin dana kalera.

-Kale esan gura jok, hori joten ez badok ez jok balixo gaiñian jota be, nada, huts! Txorrada zerian, Bizkeiko zera, beti erderia dok ta txorra esaten jotset zerian, txorra! Oholuts! Berak esaten jok ohola huts, ez dabela jo oholik esaten jok horrek euskeraz, hor txorra esaten da.

-Oholuts beste moduren baten esaten da?

-Oholuts.

-Gaiñuts-edo ezagutzen dozu?

-Ezagutzen juat gaiñuts, bai hori be berbia dok, gaiñuts be bai, hik bolia botata txirlua jo barik gaiñetik pasatzen bada gaiñuts dok hori, baiña lehen esaten zuan bost duro jokatzeko jo edo gaiñetik pasau baietz, jo ala pasa? Baiña gaiñuts be berbia dok, gaiñuts jo barik gaiñetik pasau...

-Ohola jo baiña...

-Gaiñetik pasau txirluan ondotik gaiñetik, behetik e, behetik danak pasatzen dittuk.

-Txirlua behetik pasatzen bada ez dau balio, goittik pasatzen bada, joteka, hori meritosua da, ez dau balio, baiña merito handikua da.

-Joe hi! Hori artistena dok gaiñetik-ta, dios!

-Meritua behintzat

-... Errezau behera, behera... hona. Hi hamen kolokatzen haiz, hau goixa dok handik joan bihar dok, han unatxua daok, handik joan bihar dok bolia. Hau libre daok dana, hona etortzen dok dana, generala hona behera.

-Ta txirlua, txirlua botatzen dabenian-ta.

-Txirlua botatzen dabenian, kristonak pasatzen dittuk, kasualidadiak pasatzen dittuk.

-Horrek-eta izenak-eta badakaz baiña.

-Birla ez da esaten hemen?

-Birlatzia dok txirlo bat boliaz botatzian txirloak, harek txirluak joten jok hurrengo daona behera, birlatzia horixe dok, birla beste barbarik ez dao.

-Birla da boliak jo biharrian txirluak botatzia bigarrena, txirlo batek bestia botatzia.

-Birlatzia.

-Eta horrek berdin balio dau?

-Baaaai, bota ein bihar dok txirlua, bota ein bihar dok, baiña kasualidadez

dok haura ezkiñia jota etortzen dok hona txirlua ta joten jok hori ta behera, bale! txirluak joten duan txirlua handik ibili ta beste txirluak joten bajok bale! Birlatzia dok hori, birlar.
-Ta gero bueltan botatzen dittuanak bolak ez dauka izenik, nik uste dot entzun dotela, beti ibiltzen da baten bat eta.
-Biheko gu ibiltzeko!
-Horixe ba!

19. Bolak jasotzen eta txirloak berriro ipintzen umeak ibiltzen ziren

- **Erref:** ELG-001/027
- **Iraupena:** 0:02:25. **Hasi:** 00:59:35. **Bukatu:** 01:02:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Bolak jasotzen eta txirloak ipintzen beti norbait egoten da. Lan gogorra da. Eurak ere sarri ibiltzen ziren gazteak zirenean. Bolatoki batzuetan ordaindu egiten zuten.

Transkripzioa

-Botatzen dittuanak bolak-eta ez dauka izenik, nik uste dot entzun dotela baiña, bat beti ibiltzen da baten bat-eta
-Biheko, gu ibiltzeko! Lehen gu egoten giñuazen .
-Umiak normalian, ezta?
-Bai, baiña hamen bolatokixan pagau eitten juen e! Hor orduko, beti pagatzen juen, eske famosua zuan-eta, joder hor e, egun guztian, egun guztian, hamar orduan, mutikuak kanbixatzen zittuan, hor neu be ibilitta najaok hiru pezeta-ta emoten jittuen-ta -
-Orduan, orduko hiru pezeta...
-Gitxi gorabehera, hola denporalitxo baten, ordubete... hi nahikua dok? Beno aiba hiru pezeta ta gero beste mutiko bat juaten zuan eta harek bete ekiñaldi bat eta.
-Ta ze eitten zeban bolia hartu eta bota?
-Bai eta txirluak ipini, jausten bazian edo botatzen bazittuen ba txirluak zea ipini, zuzen ipini bihar dittuk, tente ipini bihar dittuk. Ta biharra dok! makurtu ta gero txirluak bota ein bihar dittuk, bota ta, bota ta, bota ta. Hori gaztiak edozein modutan eitten jok, baiña joder hi! Ha bolia ta jotailliak badare la puta Dios! Txirluak ipintzen gero han hamazazpi bidar makurtu ta. Joten ez bajok ondo, bolia bakarrik bota, baiña bestela, los ! txirluak ipini bihar oiñ!
-Bolia ze eitten da bota ero jaurti ero...
-Hor be sekretu handiak dauaz, bolia kurioso ahal bada etara bihar dok oholian
-Bolia etara eitten da.
-Etara eitten da?
-Etara, ba etara esaten juau guk, bota kurioso ein bihar jok.
-Baiña etara esaten jako...
-Bai etara, oholian etara bihar dok bolia kurioso, etara. Hartu bolia eta bum! Joten badok, ba, te has jodido! Txarra dok hori! Kurioso etara bihar dok etara, bota kurioso ein bihar dok bolia zizt ez bup! Horri esaten jakok etara. Esaeria dok, bolia earto etara jok? goittik etara jok bolia? behetik

etara jok? Igual batzuk behian igual joten juek ta beste batzuk goixan ta beste batzuk erdi-erdixan eta etara esaten jakok horri.

-Eta zelan etaratzen da bolia zuzenian ero efekturen bat emoten jako?

-Bai, baiña ahal izan bihar jok hi! Horrek gauzak e...

-Hor badao beste berba bat boliari holan...

-Bai, azpijana dok hori, ba azpijana, hik bolia pixkat, ze esango juak ba nik, pixkat okertu-edo ein bihar dok, pixkat azpikajana emoteko bolia eskuan

-Boliak eukitzen jok pisua alde baten, pixu handixena.

-Boliak [...] harek zuluak ba haiziak eutsi deixon behera jausi ez dein.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-10

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com